

Rozbor činnosti západoněmecké rozvědky (BND)
za rok 1969

- O b s a h :
- 1) Úvod
 - 2) Zájmy, cíle a činnost BND v pol. oblasti
 - 3) Rozbor vojenského zaměření BND
 - 4) Formy a metody práce BND
 - 5) Činnost obchodní mise NSR v ČSSR
 - 6) Závěr

1) Ú v o d :

Doznívání deformací politického vývoje z roku 1968 v ČSSR skýtalo i nadále západoněmecké rozvědce velmi příznivé podmínky pro špionážní činnost na území ČSSR i v roce 1969. Západoněmecká rozvědka plně využila otevřených hranic i záměrně pěstovaného kladného vztahu, hlavně inteligence a mladší generace, k NSR a Západu vůbec. Nutno předpokládat, že tohto stavu NSR rozvědka využila k budování podmínek a agentury na ČSSR území nejen pro práci v daných podmínkách, ale že počítali i s podmínkami ztíženými, jako je omezený styk s KS, zlepšení práce čs. kontrarozvědky atd. Plně tomu také nasvědčuje zjištěná činnost západoněmecké rozvědky vůči ČSSR.

2) Zájmy, cíle a činnost BND v politické oblasti

Hlubší rozbor činnosti BND na úseku politické oblasti v ČSSR a ZST naznačuje, že práce BND v této oblasti nebyla zcela doceněna.

Přesto, že oblast vojenského tajemství vždy byla hlavním zájmem NSR rozvědky, ukazují nové poznatky, že západní rozvědky, včetně BND, zaměřily také velmi aktivně a systematicky svoji činnost do oblastí politické. Toto zvýšené úsilí bylo jistě motivováno "slibným" vývojem vnitropolitické situace v naší republice, strategická poloha ČSSR, ale i přítomnost sovětských vojsk.

Velký zájem BND o politickou špionáž dokládají následující poznatky:

Politická špionáž západoněmecké rozvědky je bezprostředně spojena s tzv. "systémem Ostforschungu", tj. východním bádáním. Jde o systematické zpracovávání všech dostupných legálních i nelegálních materiálů s cílem získání uceleného přehledu o politické situaci v ZST včetně ČSSR. Západoněmecká rozvědka však využívá Institutu pro bádání Východu nejen k analyzování situace v zemích socialistického tábora, ale i k ideologickému ovlivňování. K tomuto účelu jsou využívány různé ústavy a společnosti, jako např. International, DAAD, Humboldtova nadace, východní instituty, organizace vysídlenců a revanšistů a další. Bylo například zjištěno, že Společnost pro rozvoj mezinárodních styků ve vědě a kultuře se sídlem v Bad Godesbergu je řízena západoněmeckou rozvědkou. Úkolem této společnosti je působit mezi odborníky a kulturními pracovníky ze socialistických zemí, kteří přechodně pracují na území NSR. Tyto pracovníky názorově

ovlivňovat a vhodné typy získávat pro spolupráci nebo k emigraci.

K politické špionáži využívá BND také akreditované i neakreditované novináře. Tak např. v červenci 1969 se obrátili orgánové BND na vedoucího redaktora jednoho západoněmeckého časopisu se žádostí, aby svoje zdroje zpráv (stýky) v ČSSR také využíval pro získávání zpráv pro BND. Nebo zda by byl ochoten jim tyto své zdroje předat k vlastnímu využívání prostřednictvím jiných kanálů.

Zájmy BND v oblasti politické špionáže byly zvláště proti předchozím letům neobyčejně široké a detailní:

- současná vnitropolitická situace v ČSSR,
- názory čs. občanů na vedoucí funkcionáře,
- personální změny v ÚV KSČ a vládách ČSSR, ČSR a SSR,
- situace v předsednictvu ÚV KSČ - osobní vztahy mezi s. HUSÁKEM a s. ŠTROUGALEM,
- průběh a výsledky plén ÚV KSČ,
- situace v ROH a jeho vztah ke stranickým orgánům a k vládě,
- situace ve sdělovacích prostředcích,
- situace a změny na úseku vědy a kultury,
- situace v politických stranách NF,
- vztah mezi Čechy a Slováky,
- vztah čs. obyvatelstva k SSSR a sovětským jednotkám,
- názory čs. obyvatel na vstup a pobyt sovětských voják.

Takové a podobné politické zájmy mají jednotliví rozvědky BND.

Jednou z organizací, kterou využívá BND k soustředování poznatků o ČSSR a k ovlivňování vnitropolitického života, jsou již zmíněné organizace vysídlelců a revanšistů. V květnu 1969 přijel do ČSSR předseda krajského výboru "Deutsche Gewertschaftbund" - Manfred HACKH a v rozhovoru s naším občanem doporučoval, aby naši lidé vytvářeli asi 10 členné skupinky mezi jednotlivými vrstvami obyvatel. Tyto skupinky by měly být "názorově jednotné" a měly by sledovat politické události. Každý člen skupinky by dále vytvářel další 10 člennou skupinku. Tak by vznikly silné organizace, s nimiž by muselo čs. státní vedení počítat. Skupinky by zatím nevystupovaly nátlakově, ale formovaly politické názory.

Velmi výrazně potvrzují zaměření BND na politické cíle poznatky od přátel BLR a MLR.

Bezpečnostní orgány Bulharské lidové republiky nám předaly poznatky o vyšetřování případu agenta západoněmecké rozvědky Stefana Stefanova BOJADŽIJEVA, bulharského státního příslušníka. Úkoly, které BOJADŽIČ obdržel, zahrnovaly m.j. široký okruh otázek politického charakteru, zejména:

- charakteristiky odpovědných bulharských stranických i státních činitelů, osob, které působí v diplomatických funkcích, zejména pokud jde o závadové poznatky - hazardní hry, ženy, lihoviny apod.,
- zprávy o situaci ve straně, zda jsou opoziční skupiny, jak se plní usnesení, ženy ve složení ÚV BKS,
- poznatky ze státních orgánů a dobrovolných organizací z řad studentů, kulturních a vědeckých institucí, sdělovacích prostředků,
- vzájemné vztahy mezi socialistickými zeměmi apod.

Rovněž zkušenosti přátel z Maďarské lidové republiky potvrzují, že zpravodajský zájem BND se přizpůsobuje politickým událostem v zemích socialistického tábora. Dle těchto poznatků má BND v současné době vážný zájem využít všechny možnosti, za pomoci kterých by bylo možné oddělení od Sovětského svazu a přiblížení k Západu jednoho nebo více socialistických států.

V činnosti a politických plánech BND proti ČSSR hraje důležitou úlohu rezidentura BND působící na obchodní misi (OM) NSR v Praze. Rozpracováním bylo zjištěno, že vysazeným orgánem BND je zástupce mise Werner ROUGET a pravděpodobně také druhý zástupce Hermann HUBER. Obchodní mise NSR je pro BND především cenným orgánem pro získávání politických informací. Většina zaměstnanců se také zabývá sledováním politických událostí v ČSSR. Werner ROUGET, jako nejaktivnější zaměstnanec OM, shromažďuje a zpracovává veškeré získané informace. Tyto zpracovává velice systematicky a zpětně je ověřuje. Výsledkem jeho činnosti jsou prognózy o trendech politického vývoje v ČSSR, o čemž soustavně informuje Bonn. Vzhledem k zasvěcenosti některých informací je pravděpodobné, že má také prameny z nejinformovanějších míst.

Také tyto naše poznatky plně potvrzují přátelé z MLR ve svých zkušenostech nám předaných o obchodní misi v Budapešti. Toto obchodní zastupitelství je jediným orgánem NSR legálně působícím na území MLR s částečně diplomatickou ochranou. Organizační výstavba, činnost jeho pracovníků a vnitřní ochrana objektu ve všem souhlasí se zkušenostmi u ostatních diplomatických míst. Dále dle poznatků kontrarozvědky MLR jsou dva pracovníci pod příkrytím diplomatů podezřelí z rozvědné činnosti. Vedoucí této mise i referenti soustavně

provádějí rozvědnou činnost způsobem vytěžování při rozhovorech. Jejich rozvědný zájem odpovídá rozvědnému zájmu BND s výjimkou podrobného vojenského zájmu. Činnost OM v Budapešti je (stejně jako v ČSSR) zaměřena na soustřeďování politických, hospodářských, vědeckých a kulturních údajů a soustavné provádění vizuální špionáže.

Domníváme se, že souhrn těchto poznatků již opravňuje vyvodit závěr, že západoněmecká rozvědka se aktivně podílí svým zaměřením na špionáži v oblasti politické, na organizovaném tažení hlavních kapitalistických rozvědek proti socialistickým státům s cílem odtržení některých socialistických států od SSSR a dosažení změny státního zřízení ve prospěch Západu.

Postupným cílem k tomuto záměru je také tzv. HELMSův plán. Tento byl projednán na poradě šéfů tajných služeb NATO dne 12. března 1969 konané v Bruselu. Šlo o přípravu akcí v Československu pro rok 1969. Návrh zaměřený speciálně na psychologický a propagandistický nástup proti ČSSR předložil ředitel Ústřední zpravodajské služby (CIA) USA Richard HELMS. Zdůvodnil, že ČSSR je slabým místem v ZST.

HELMSův plán má dvě zaměření:

- a) podněcovat v ČSSR zejména mládežnické projevy, které by kolem srpna dosáhly nejvyššího stupně;
- b) současně s tím má celý západní tisk a rozhlas reagovat na tyto projevy vášnivým ohlasem (pod řízením Svobodné Evropy).

Cílem této akce by, dle názoru účastníků porady, nebylo svržení nynějšího režimu, vzhledem k přítomnosti sovětských vojsk.

Cílem mělo být působení psychologického šoku, který by pro Sovětský svaz znamenal potíže jak v kapitalistických, tak socialistických zemích.

V závěru materiálu z porady se uvádí, že je pro ně příznivý stav ve Veřejné bezpečnosti, neboť orgány VB jsou "pod kontrolou agentů Bonnu".

Za nejzávažnější akci západních rozvědek v souvislosti s aktivizací politické špionáže vůči ZST bylo vytvoření nové špionážní organizace FREIKORPS EVROPA. Jejím vedoucím byl ustanoven válečný zločinec a bývalý generál SS SKORZENI. Tato nová špionážní organizace, která operuje hlavně na území NSR a Rakouska, kde má vybudovány své rezidentury, má velmi úzké aktivní spojení s izraelskou zpravodajskou službou a hlavně s BND. Skutečnost, že organizace má s BND pravidelné týdenní porady a školení agentů je prováděno v Mnichově, nasvědčuje tomu, že tato organizace je řízena a koordinována BND. Organizace FE se vnitřně člení na jednotlivé skupiny proti socialistickým státům. Skupiny mají plnit tyto hlavní úkoly:

- a) špionážní činnost se zaměřením na získání informací politického a vojenského charakteru a organizování kurýrní činnosti k přepravě informací ze socialistických států;
- b) vybudování spojení ke kontrarevolučním ilegálním organizacím v příslušných socialistických státech. Zajišťovat podporu a řídit činnost těchto ilegálních organizací;
- c) provádět kontaktování a verbování bývalých tzv. "Quislingů" v socialistických státech.

Závažnost a nebezpečnost organizace FE je dána návratem k formám práce západních rozvědek z poválečných let. Jde o vytváření aktivního, organizovaného odporu přímo na území určitého státu, formou ilegálních skupin.

Válečný zločinec SKORZENI má v této činnosti značné zkušenosti, neboť koncem druhé světové války působil na území ČSSR a měl zde vybudovány své agenturní sítě.

Závěr k těmto důležitým poznáním je jediný možný - organizovat urychleně účinnou obranu proti těmto nebezpečným a cílevědomým záměrům.

3) Rozbor vojenského zaměření BND v roce 1969

ukazuje, že BND za využití i jiných institucí, jako policie, pracovníci uprchlických táborů apod., provádí široké a systematické vytěžování a rekonstrukci všech vojenských objektů v ČSSR. Zvláštní zájem i nadále zůstává o vojska sovětská. Systematičnost vytěžování je zřejmá z používání podrobných map příslušného území, objektů, kasáren, katalogů, výzbroje a výstroje, fotografií atd. Vytěžující se vždy orientuje dle znalostí vytěžovaného ke kladení otázek napřed obecných, které postupně zužuje až na nejmenší detaily o území objektů, o zbraních, osobách i režimu v objektu. Pouze v jednotlivých případech byl zjištěn přímý zájem o vojenské poznatky také z řad VC.

Souhrn obecných zájmů o vojenskou oblast je možné shrnout takto:

- dislokace, počty, výzbroj, výstroj sovětských vojsk v ČSSR;
- dislokace, počty, výzbroj a výstroj ČSLA;
- přesuny sovětských i čs. vojenských jednotek;
- povolání záložníků do ČSLA;
- výstavba nových vojenských objektů všeho druhu;
- plánovaná i probíhající vojenská cvičení;
- vztah obyvatelstva k příslušníkům sovětských vojsk;
- jména důstojníků ČSLA, kteří udržují styky se sovětskými jednotkami;
- jména důstojníků ČSLA, kteří mají negativní vztah k sovětským vojskům;
- identifikace důstojníků ČSLA dle fotografií.

Mimo obecných zájmů byly zjišťovány zájmy i velmi konkrétní. Tyto poznatky byly získány jednak vlastní agěnturou na kontaktu s BND rozvědkou, vytěžením navrátilců a rozpracováním VC.

Zájem o konkrétní vojenské prostory BND
v roce 1969

- | | |
|-----------------------------------|--|
| Děčín | - ubytování, stavy, druhy vojsk |
| Český Krumlov | - druhy zbraní, počty, pomocí mapy |
| Příbram | - dislokace, počty |
| GŠ MNO | - pplk. M. BRETT - zda typ |
| Plzeň | - kasárna na Slovanech, zbraně, druhy vojsk |
| Nový Jičín | - sklady, dislokace, výzbroj, výstroj |
| Frenštát | - kasárna, výzbroj, tanky - typy |
| Vepřovice | - cvičiště - zda tanky, počet |
| Hodoslavice | - kasárna - druh vojska (dle katalogu zbraní, tanků, tahačů a vozidel) |
| TATRA Kopřivnice | - zda výroba typu SCOT
- zda jsou zaměstnání důstojníci zde, účel jejich přítomnosti, zda přejímají vojáci, způsob přepravy, vývoj TATRA, jména zaměstnanců, LM - počet členů, výzbroj, zda se používají pneu Barnum z Gottwaldova, počet zaměstnanců, zda vlastní elektrárna |
| Boletice | - počet, druhy zbraní, vojsk, krycí čísla, barva nárameníků |
| Tábor | - vše k sovětským jednotkám |
| Mladá Boleslav | - prověřit přítomnost sovětských vojsk |
| Olomouc | - vše k sovětským vojskům, zda je tam hlavní velitelství sov. vojsk v ČSSR |
| Sklenné, Zvolen,
Martin, Sliač | - zvláště typy letadel, počet sov. vojsk |
| Bratislava, Trenčín | - podrobnosti ke kasárnám |

Soustřeďují poznatky o konkrétních zájmech BND o vojenskou problematiku týkající se celého území ČSSR. Také to konkrétně dokazuje, že práce BND je systematická. Vychází z běžného zájmu o věci obecného charakteru. Výsledky složené do "mozaikového" systému umožní analyzovat i nejdůležitější cíle vojenské problematiky. Rozbor mimo jiné ukazuje, že zájem BND o vojska ČSLA v roce 1968 opomíjený, opět v roce 1969 podstatně stoupl na úroveň předchozích let. Nadále však platí, že zájem o sovětská vojska je trvale prvořadý. Náš získaný přehled o konkrétních zájmech BND, konsultovaný s HS VKR, dovoluje mnohé závěry.

- 1) BND pracuje systematicky od obecného k detailům;
- 2) K vytěžování používá speciálních map se zakreslenými již známými objekty, katalogů bojové techniky, leteckých snímků, fotografií osob apod.;
- 3) Zaměření na konkrétní důležité vojenské objekty není náhodné, ale vychází z velmi dobré úrovně předchozího poznání;
- 4) Známé vojenské objekty si nadále "kontroluje" z hlediska případných změn a souběžně "pátrá" po nových objektech velké důležitosti;
- 5) Z úrovně stavu informací BND o důležitých vojenských objektech můžeme vyvozovat, že v ČSSR je vybudována a dobře rozmístěna poziční agentura. Její informace jsou zřejmě ověřovány, upřesňovány a doplňovány vizuální špionáží pomocí VC, diplomatických pracovníků (v případě NSR "Obchodní mise"), vytěžení návštěv z ČSSR, uprchlíků i oficiálních pramenů, jako je tisk, rozhlas apod.

4) Formy a metody práce BND

Západoněmecká rozvědka používá ve své výzvědné činnosti proti ČSSR všechny použitelné legální i ilegální formy a metody práce. Ty mění, zdokonaluje, nebo se vrací ke starým prostředkům v přímé závislosti na situaci, kvalitách svého protivníka, důležitosti akce atd. Má-li např. dostatek legálních zdrojů k získání potřebných informací, omezuje použití riskantních nelegálních zdrojů. Klasickým prostředkem špionáže zůstává verbovka agentury z řad čs. občanů, agentury, která dojíždí na naše území jako VC s využitím moderní techniky k získávání zpráv, přepravy i spojení a řízení agentury.

Z úrovně současných poznatků v agenturní činnosti BND na našem území usuzujeme, že západoněmecká rozvědka buduje na území ČSSR několik druhů agenturních sítí:

- 1) Síť agentů, kteří jsou rozmístěni u důležitých vojenských objektů. Úkolem agenta je získávat vizuálně, rozhovory i jinak požadované zprávy o objektu a nava- zovat i přímé styky s příslušníky vojenského nebo jiného objektu. (Potvrzuje to zkušenost a podstaveným spolupracovníkem i další v minulosti realizované případy.)
- 2) Síť agentů kurýrů tvoří osoby, které mají např. z titulu svého zaměstnání možnost nekontrolovatelného pobytu po ČSSR. (Dokladuje to úkolování některých podstavených agentů, kteří dostávají úkoly cestovat na určitá místa nebo prostory a tam plnit další úkoly.)
- 3) Síť agentů, kteří mohou samostatně plnit úkoly přímo v objektech zvláště důležitých pro obranu ČSSR.

V poslední době bylo zjištěno, že BND vynakládá mimořádnou snahu vytvořit si výhodné podmínky pro zpravodajskou činnost na území ČSSR. Důkazem je snaha zřizovat na našem území různá zastupitelství (např. obchodní mise NSR), v nichž by byli legalizováni rozvědčící BND. VLK je rozpracováván agent BND - západoněmecký obchodník, kterého BND úkoluje založit v Mnichově samostatnou obchodní firmu, načež v Praze zřídit pobočku této firmy. BND zde investuje vysokou částku do této firmy s podmínkou dosadit si jednoho zaměstnance z řad rozvědčků.

Své agentuře věnuje BND náležitou pozornost. S agenty, kteří mají možnost návštěvy NSR, provádí školení k plnění úkolů v ČSSR. V našem známém případě bylo rozvrženo do tří etap:

- 1) Zjišťování rozmístění jednotek Sovětské armády na území ČSSR a rozeznávání druhů zbraní;
- 2) Postup a konspirace při plnění těchto úkolů;
- 3) Spojení mezi agentem z ČSSR a rozvědkou v NSR.

Při získávání nové agentury používá BND různé formy přístupu ke kandidátu verbovky. V případě spolupracovníka KURTA byl tento z počátku obviněn ze spolupráce s čs. bezpečností. Orgánové BND měli k dispozici velmi dobré podrobné informace o jeho osobě. Snažili se jej ohrozit svými poznatky o ČSSR s tím, že pro ně není problém cokoli si o něm v ČSSR prověřit. Po této prověřkové etapě přešli k nabídce spolupráce za finanční odměnu.

V jiných případech jsou k podchodu na verbovku využíváni příbuzní neb známí objekta.

Realizovaný agent BND orgány ministerstva vnitra BLR BOJADŽIJEV byl při návštěvě své sestry v Hamburku seznámen v domě svého švagra s jistým POSBACHEM. Tento se mu velmi věnoval, provázel jej Hamburkem a postupně jej "náhodně" seznámil s několika "přáteli", kteří se ukázali jako orgánové BND a tzv. postupným připoutáváním provedli verbovku.

V dalším případě se se spolupracovníkem "náhodně" setkal v NSR jeho bývalý známý - emigrant. Po několika přátelských schůzkách přišel emigrant se spolupracovníkem s jistým pracovníkem NSR kontrarozvědky. Ten se z počátku zajímal o bezvýznamné osobní věci, o drobné informace z ČSSR, načež přistoupil k přímé verbovce.

Způsob, jak BND vybírá typy k verbovce, je různý, volený dle konkrétního záměru. Je zjišťováno a potvrzeno zkušenostmi přátel z MLR, že BND systematicky pracuje s uprchlíky a buduje mezi nimi síť svých agentů. Dle těchto poznatků BND rozpracovává operativně využitelné styky agentů - uprchlíků, a to s cílem verbovky. Vyhodnocení styku je zpracováno do přehledného pavouka, s nímž se dále systematicky pracuje.

Předpokládáme, že podobný systém je používán i při zpracovávání styků běžných uprchlíků. Dokladuje to následující prověřený poznatek: čs. uprchlíci jsou v západním Berlíně vyslýcháni policií a potom předáváni do sběrných táborů, kde stráví jeden měsíc. V průběhu této doby jsou vytěžováni západoněmeckou (i americkou) tajnou službou. Orgánové těchto zpravodajských služeb mluví česky. Emigranti jsou vytěžováni ke všemu, co mohou sdělit o ČSSR včetně svých příbuzných.

BND také využívá čs. uprchlíků k získávání zpravodajsky cenných poznatků z oblasti vojenské, politické i ekonomické. Je možné, že uprchlík je vytěžován několikrát.

První vytěžení bývá většinou prováděno již v uprchlickém táboře na tzv. "Bundesamtu" (Spolkový úřad pro utečence). Nejfrekventovanější tábor, kde se provádí vytěžování v NSR, je Zirndorf. Uprchlík je zde vytěžen ke všem poznatkům, např. z hlediska vojenské služby, vojenských objektů, sovětských vojsk atd. Poznátka jsou ihned konfrontovány s předchozími a zakreslovány do mapy. K podobným vytěžováním si uprchlíka (dle zajímavosti jeho poznatků) přebírají ostatní zpravodajské služby (Američané, Angličané, Francouzi atd.).

Jako všechna špionážní centra, také BND má eminentní zájem o činnost StB rozvědky i kontrorozvědky. Tento zájem je soustředěn na pracovníky a agenturu StB zvláště těch útvarů, u nichž předpokládají, že pracují proti NSR. Konkrétní zájmy BND byly zjištěny o identifikaci orgánů StB pomocí fotografií, o objekty StB v Českých Budějovicích, Č. Krumlově, N. Jičíně a jinde. Identifikace orgánů dle foto naznačuje, že BND v ČSSR prostřednictvím svých agentů provádí sledování a příležitostné fotografování těchto příslušníků. Vycházíme z toho, že k identifikaci jsou předkládány fotografie pořizované teleobjektivem z vozu apod.

Je nepochybné, že BND má k dispozici velmi široké a podrobné poznatky o dislokaci StB, lidech, formách a metodách i agentuře. Vycházíme z toho, že v průběhu roku 1968-1969 uprchlo do zahraničí několik příslušníků MV (BITTMAN, SOCHOR, HALBICH, MALIŠ a další) a množství spolupracovníků StB. Zdá se, že tento fakt nebyl dosud plně dohodnocen a nebyla provedena nutná opatření ke zmírnění dopadu těchto skutečností na práci StB. Jeden z poznatků dokonce navozuje domněnku, že BND vyvíjí značné úsilí k organizování těchto útěků. Konkrétní zpráva totiž říká, že orgán západoněmecké rozvědky - zpravodajské služby SG (bezpečnostní skupina) má zájem o pracovníky MV, MZV a MZO

z ČSSR, kteří by byli vhodnými typy pro útěk do NSR.

Ukazuje se, že formy a metody práce BND jsou nevybíravé. Z poznatků přátel z BLR je zřejmé, že používají jakékoliv kompromitující materiály při své práci. (Poznatek hovoří o zájmu BND o kompromitační materiály na pracovníky státních a stranických institucí.)

Přátelé z MLR zjistili, že VC z NSR používají při provádění nepřátelské činnosti na cizím území falešných poznávacích značek automobilů, které neměli na voze při příjezdu. Na více místech v MLR byly totiž nalezeny uschovány páry tabulek s falešným poznávacím číslem NSR. Toto číslo je zřejmě použito v akci ve vojenském prostoru apod. a poté je provedena výměna.

BND má vytvořené i velmi příhodné podmínky pro svoji práci na svém území. V roce 1969 došlo v NSR ke schválení tzv. zákonodárství v nouzovém stavu. Na základě toho mají bezpečnostní orgány NSR právo provádět odposlech bez schvalování spojenců na základě tzv. zákona o odposlechu, kterým se ruší výhradní práva v tomto směru. Nový zákon o odposlechu obsahuje:

- Verfassungschutz má právo prohlížet zásilky podléhající listovnímu, poštovnímu nebo telegrafnímu tajemství, sledovat dálkopisný provoz, odposlouchávat telefonní rozhovory a zachycovat je na magnetofonový přístroj.
- Německá spdková pošta je povinna těmto úřadům úředně pomáhat.
- Odposlech a prohlížení pošty je možné vždy, když existují signály o "velezrádné nebo zemězrádné" činnosti.

- Odposlech a kontrola je dovolena tajným službám již ke sbírání zpráv, jejichž znalost je nutná, aby se včas odhalila nebezpečí útoku proti NSR.

Přitom se předpokládá, že i příslušníci BND budou moci na území NSR zasahovat do poštovního a telefonního styku, bude-li zaměřen do "území východního bloku".

I když se předpokládá, že každá tato akce musí být povolena spolkovým ministrem, ministr se nemusí za svá opatření zodpovídat před parlamentem, ale jen před tříčlennou parlamentní komisí.

Závěrem k formám a metodám práce západoněmecké rozvědky je nutné se odvolat k pasáži zájmy a záměry. Zde hodnotíme v případě HELMSOVA plánu i organizace FREIKORPS EVROPA jako organizovaný záměr západních rozvědek narušit politický i hospodářský život, celistvost ZST. V této části - formy a metody - vidíme tyto organizované akce jako prostředek k dosažení daného cíle - rozložení ZST za pomoci vlastních lidí. Rozvědky chtějí organizovat, podněcovat a napomáhat všem nepřátelům socialismu. To je jedna z nejzákladnějších a nejnebezpečnějších forem a metod práce kapitalistických rozvědek.

5) Činnost obchodní mise NSR v ČSSR

Naše téze, že obchodní zastoupení (OZ) NSR je vlastně krycí instituce rozvědky, se stále určitěji potvrzuje. Dokládají to také poznatky maďarských přátel. Při hodnocení OZ NSR v Budapešti vycházejí ze skutečnosti, že toto OZ NSR je v MLR jediným legálně působícím orgánem NSR s částečnou diplomatickou ochranou. Také organizační výstavba, činnost jeho pracovníků i vnitřní ochrana objektu souhlasí ve všem s ostatními diplomatickými misemi. Mají poznatky, že koordinačních schůzek a koordinací v NATO se zúčastňuje vedoucí OZ v Budapešti se stejnými právy jako vedoucí (titulář) velvyslanectví. Došli také k závěru, že vedoucí OZ a referenti provádějí formou rozhovorů rozvědnou činnost. Srovnávají, že rozvědný zájem pracovníků OZ odpovídá rozvědnému zájmu BND s výjimkou speciálního vojenského zaměření. Činnost OZ je usměrněna na soustřeďování politických, hospodářských, vědeckých a kulturních údajů, včetně soustavného provádění vizuální špionáže. Podobně jako naše kontrarozvědka zjistili styky vedoucího OZ na velvyslance Rumunska a Jugoslávie. (V našem případě byl zjištěn styk na velvyslance Rumunska.)

V souladu s poznatky přátel MLR máme celou škálu několikrát ověřených zpráv svědčících a potvrzujících, že OZ NSR v Praze se pod rouškou obchodní činnosti zabývá činností zpravodajskou. Tento závěr je potvrzován zprávami několika spolupracovníků. Jejich zprávy hovoří jednoznačně o soustavném denním zpracovávání situačních zpráv o vývoji politické a hospodářské situace v ČSSR, které jsou odesílány do Bonnu. Daleko nejaktivněji se v tomto směru exponuje zástupce šéfa OZ NSR ROUGET.

Pro přehlednost byl zpracován průřez zájmů OZ, zvláště ROUGETA, o politické dění v ČSSR včetně jeho hodnocení situace:

- Situace na Slovensku po změně vedení ÚV KSČ.
O. HEIPERTZ - vedoucí OZ v Praze, se vyjádřil za svého léčebného pobytu ve Františkových Lázních, že se seznámil s některými slovenskými národohospodářskými představiteli. Svěřil se, že on i jeho podřízení pracovníci mise zkoumají možnosti slovensko-západoněmecké spolupráce v různých oblastech. ROUGET zastával ke Slovensku názor, že tam jdou masy více doleva než v českých zemích.
- ROUGET shání všechny podrobnosti k situaci v předsednictvu ÚV KSČ. Dle jeho názoru existuje mezi oběma rozpor.
- Sledování všech zpráv z ROH a jeho vztahu k vládě a stranickým orgánům.
- Rozbor projevu s. HUSÁKA v Ostravě. ROUGET se domnívá, že garnitura HUSÁK - ŠTROUGAL stojí pevně bez ohledu na tlaky zprava a zleva.
- Počátkem října ROUGET vyvozuje, že se kolem s. HUSÁKA vytvořila skupina, která hájí tzv. střed a vyvstávají nové skupiny zaměřené jak doleva, tak doprava.
- V prosinci, po uveřejnění interview s. HUSÁKA v RP, označil toto ROUGET za "průlom do moskevské záhady" v tom smyslu, že z HUSÁKOVÝCH formulací vyplývalo, že vyzýváme vládu NSR k oboustrannému jednání, bez výslovné podmínky právního uznání NDR.

Jak již bylo v dřívějších hodnoceních ROUGETA, tento provádí denní analýzu všech informací (oficiálních i jiných) a provádí prognózy stavu a vývoje politické situace. K tomu několik případů:

- V červenci ROUGET "odepsal" lidi typu PACHMANA, LIEHMA, LEDERERA jako "politickou skupinu", která byla zatlačena do příkopu. Vyvozoval, že k nové vlně "liberalismu" vnitropolitického života nedojde náhle jako v lednu 1968, nýbrž "po kapkách", a v podstatě, že tento liberalizační proces bude probíhat v celém východním evropském bloku.
- V srpnu 1969 byl toho názoru, že od 21. srpna si mnoho nesliboval (myšleno z hlediska otevřených antisovětských akcí). Za mnohem vážnější předpoklad ke vzniku nepokojů považoval pasivní akce, zejména bojkot pražských dopravních prostředků. Dle jeho názoru se měla strana a vláda chovat sebejistěji a nezdůrazňovat tolik "21.8." jako možný termín antisovětských demonstrací, neboť tím prokazovala svoji nervozitu. Větší nebezpečí viděl ROUGET při oslavách 25. výročí SNP, neboť předpokládal, že tu bude sovětská delegace na vysoké úrovni a případné demonstrace by byly ze sovětské strany přijaty jako neodčinitelná urážka a velmi závažný nepřátelský čin. Z tohoto důvodu také ROUGET jel 28.8.1969 do Bratislavy, kde dojde k oficiálním aktům.
- K uveřejněným zprávám bývalého ministra PAVLA byl ROUGETův komentář velmi rezervovaný. Řekl, že ministerstvo vnitra udělalo HOFFMANOVÍ reklamu jako novináři, přičemž nedosáhlo psychologického účinku své zprávy tím, že nejmenovalo vysoce postaveného informátora.

- V říjnu hodnotil ROUGET situaci v ČSSR jako zoufalou a že to jde rychle z kopce. Lidé se prý stáhli do zadních dvorů, městečka na venkově vypadají jako města duchů. Život plyne letargicky.

K připravovanému zasedání ÚV KSČ ROUGET uvedl:

Blíží se vážné dny rozhodování, kromě jiného i o osobách. Domnívá se, že DUBČEKOVÍ nebude ublíženo, neboť má příliš velké renomé v zahraničí. Bude zbaven členství v předsednictvu strany, ale členem ÚV KSČ zůstane. Hůře to stojí se SMRKOVSÝM, který jednal příliš impulsivně. I HUSÁK má těžké postavení a je ohrožený v další fázi vývoje. Rusové totiž nedávají jasně najevo, koho vlastně podporují, jestli HUSÁKA a jeho realistický kurs, a nebo ultrakonservativce. I když se vyhlašuje boj proti krajní pravici a i proti krajní levici současně, možno kdykoliv argumentovat s LENINEM, že v případě nebezpečí zprava i zleva je třeba nejdříve odstranit hrozbu pravice a to žene voďu na mlýn levici.

- V listopadu sledoval ROUGET články v Tribuně. V Tribuně č. 43 rozebíral článek "Slova a činy těch nahoře" (týká se poměrů v železniční dopravě a svaluje vinu na ty "nahoře"). ROUGET to dešifruje tak, že je kritizováno nejvyšší státní a stranické vedení. Považuje to také za útok na ČERNÍKA a ty stranické představitele, kteří ČERNÍKA drží stále v předsednictvu. Mínil tím s. HUSÁKA. Další článek téhož čísla Tribuny "Rozeznat plevel od zrna není snadné" vyvolal u ROUGETA údiv, že se píše způsobem myšlení padesátých let a vidí v tom ultralevičáctví. Také z toho vyvozuje, že mezi byrem, případně jeho rozhodující částí, a mezi federálním HUSÁKOVÝM vedením KSČ, existuje jakýsi druh studené války.

ROUGET se rozhodl pravidelně odebírat Tribunu a dělat z ní pečlivé analýzy pro Bonn v případech, kde bude docházet mezi ústředním orgánem strany RP a Tribunou k odlišným názorům na příčiny a důsledky nynější hospodářské situace v ČSSR a zejména v souvislosti s charakterem opatření, jaká federální orgány státu a strany na úseku hospodářství podniknou.

- ROUGET také získává informace o situaci na vysokých školách. Zajímal se o dočasné zastavení výuky marxismu-leninismu na příslušných fakultách.

Ze stručného přehledu zájmů ROUGETA je zřejmé, že se soustavně zajímá a dělá vývody z celé širé politicko-hospodářské sféry ČSSR. Přesto, že jeho závěry jsou často tendenční a účelové, nelze přehlédnout, že stav jeho informací má vysokou úroveň, která se ničím neliší od práce rozvědky.

K této zpravodajské činnosti používá ROUGET všech možných pramenů. Počínaje tiskem, rozhlasem, vytěžováním osob rozhovorem až po styky mající charakter agentury.

Nasvědčuje tomu jeho výrok, že má řadu informátorů z důležitých míst, od kterých dostává kvalitní zprávy, a to nejen z Čech, ale i ze Slovenska.

Dále je to jeho zmínka, že se častěji stýká s manželem své české hospodyně. Jde prý o člověka s dobrým selským rozumem, který má přehled o situaci mezi dělníky, o čemž jej informuje.

Zřejmým informátorem je také vysokoškolský student, od něžž má zprávy z tohoto prostředí.

Mezi styky ROUGETA patří i velvyslanecký rada ZU Rumunska, který jej informuje o problematice stranického charakteru; rozebírá s ním význam a podtexty projevů

vedoucích stranických představitelů v ČSSR, včetně projevů funkcionářů na krajské úrovni.

Od rumunského velvyslance OBRADOVICE získal ROUGET informace, že na nátlak z východního Berlína měl být na 20. listopad 1969 svolán politický výbor Varšavského paktu, na němž se má koordinovat postup zemí VS vůči NSR v otázce eventuálního navázání diplomatických styků se Spolkovou republikou.

Další informace od rumunského velvyslance získal o tom, že levice v KSČ vede ostrý útok proti ministru zahraničních věcí - MARKOVI pro jeho projev z 11.11.1969 v Národním shromáždění. Dále, že na příštím jednání poradního výboru VS má, dle názoru rumunského velvyslance, dojít ze strany zástupců NDR k ostrému útoku na Rumunsko. V této souvislosti žádal rumunský velvyslanec ROUGETA, aby mu do tohoto zasedání opatřil dokumenty o současné pozitivní politice NSR vůči socialistickým zemím jako protiargument na vystoupení NDR, ROUGET přislíbil věci opatřit a okamžitě o tom informoval Bonn.

Analýzou všech poznatků o činnosti obchodní mise NSR v Praze je možné přesvědčivě vyvodit, že jde o legalizovanou záštitu NSR rozvědky pro rozvědnou činnost v ZST. Dokladují to zájmy vedoucího mise HEIPERTZE, zvláště potom jeho zástupce ROUGETA. Dokladují to jejich zájmy, styky i formy práce.

6) Závěr

Rozbory práce západoněmecké rozvědky, zvláště v posledních dvou letech dokládají, že tato rozvědka pracuje s mimořádnou aktivitou a systematičností. Rok 1968-1969 ukázal, že BND, aniž polevila ve špionáži proti ZST na úseku vojenském, dovedla se zorientovat i na cíle politické. Není pochyb, že pracuje na úseku ideologické diverze jako organizovaný článek NATO. Souhrn všech rozborů věrohodně naznačuje, že západní rozvědky se dokázaly spojit ke společnému, dobře organizovanému útoku proti zemím socialistického tábora.

Tato skutečnost vyžaduje zásadní opatření z naší strany. Tato opatření by se měla zejména týkat:

- 1) jednotné vedení rozvědky a kontrarozvědky v ČSSR,
- 2) důsledná koordinace činnosti zpravodajských složek v ZST,
- 3) centralizace zpravodajských poznatků jak v rámci ČSSR, tak i v rámci ZST.

Vypracoval: mjr. ŠMERDA Gustav